

Yleisten asioiden neuvosto 16.12.2025; Neuvostoraportti

Kokous

Yleisten asioiden neuvosto 16.12.2025

Neuvosto kävi periaatekeskustelun EU:n tulevasta monivuotisesta rahoituskehuksesta 2028–2034. Keskustelussa keskityttiin puheenjohtajavaltio Tanskan laatimaan luonnokseen nk. neuvottelulaatikosta, joka sisältäisi kaikki poliittisesti sensitiiviset elementit MFF-kokonaisuudesta. Eniten kritiikkiä herätti maksukorjausten sisällyttäminen neuvottelulaatikkoon.

Neuvosto jatkoi joulukuun Eurooppa-neuvoston valmisteluja keskustelemalla Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnoksesta, jota pidettiin pitkälti tasapainoisena. Tarvetta vastata Ukrainan rahoitustarpeisiin vuosina 2026–2027 korostettiin. Päätelmätekstin MFF-viittauksista (neuvottelulaatikko, tavoiteaikataulu) esitettiin vielä erilaisia näkemyksiä.

Puheenjohtajavaltio ja komissio esittelivät neuvostolle lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskevan työn etenemistä.

Ministerit keskustelivat EU:n laajentumispolitiikasta. Puheenjohtajavaltio antoi 26 jäsenvaltion tukemat puheenjohtajan päätelmät laajentumisesta.

Neuvosto hyväksyi toimielinten yhteisen julistuksen EU:n lainsäädäntöprioriteeteista vuodelle 2026. Julistus allekirjoitetaan joulukuun Eurooppa-neuvoston yhteydessä.

Puheenjohtajavaltio Tanska esitti yhdessä seuraavan puheenjohtajavaltion Kyproksen kanssa etenemissuunnitelman vuoden 2026 eurooppalaista ohjausjaksoa varten.

Suomea edusti kokouksessa eurooppaministeri Joakim Strand.

A-kohdat

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjojen 16682/25 ja 16683/25 mukaisesti.

Monivuotinen rahoituskehys 2028–2034

Puheenjohtaja kertasi Tanskan puheenjohtajakaudella käytyjä MFF-keskusteluja, joiden pohjalta puheenjohtajavaltion johdolla on laadittu luonnos nk. neuvottelulaatikoksi (Negotiating Box). Kyseessä on elävä asiakirja, jonka tarkoituksena on eritellä keskeisiä poliittista tarkastelua edellyttäviä näkökohtia ja helpottaa Eurooppa-neuvoston keskustelua niistä. Neuvottelulaatikon on myös määrä toimia perustana jäsenvaltioiden välisille teknisen tason neuvotteluille. Tavoitteena on yksinkertaisempi ja tehokkaampi rahoituskehys, joka pohjautuu unionin yhteisiin prioriteetteihin.

Komissio (komissaari Serafin) piti neuvottelulaatikkoon hyvänä lähtökohtana päämiesten keskusteluille. On selvää, että mukana on sekä mieluisia että ei-niin mieluisia elementtejä. Aikatauluun on syytä

kiinnittää huomiota: Euroopassa tarvitaan massiivisia investointeja, eikä ole varaa ajautua tilanteeseen, jossa rahat alkaisivat liikkua vasta vuonna 2029. On siis tehtävä kaikki, että saadaan ratkaisut aikaan 2026, jotta asetustekstien viimeistely voidaan tehdä vuonna 2027. Komission esittämä rakenne on säilynyt neuvottelulaatikossa. Otsaketta 1 koskeviin huoliin on haettu ratkaisuja selkeyttämällä alueiden ja maatalouspolitiikan (CAP) roolia. Komissio on tietoinen myös omiin varoihin ja kansallisiin budjettihaasteisiin liittyvistä herkkyyksistä. BKTL-pohjaiset maksusuodet ovat haastavia, mutta ratkaisu ei löydy maksukorjausten vaan modernisoinnin kautta.

Käydyssä keskustelussa tuettiin ripeää etenemistä, mutta toisaalta myös keskittymistä sisältöön ja laatuun. Tuleva puheenjohtajavaltio Kypros vakuutti edistävänsä aikataulutavoitetta tasapainoisesti. Tavoitteena on sisällyttää kesäkuuhun mennessä indikaatiivisia lukuja neuvottelulaatikkoon.

Rahoituskehyksen modernisointia ja panostamista uusiin prioriteetteihin pidettiin tärkeänä. Esille tuotiin kuitenkin myös tuttuja varauksia liittyen modernisoituun rakenteeseen ja kansallisiin suunnitelmiin (ml. koheesion ja CAPin aseman parantaminen ja alueiden roolin huomioiminen).

Puolustusta ja sotilaallista liikkuvuutta pidettiin tärkeinä prioriteetteina. Kilpailukyvyyn vahvistamisen osalta painotettiin yhtäältä korkean laadun periaatetta ja toisaalta maantieteellisen tasapainon varmistamista. Esille nostettiin myös EU:n globaalin roolin, Ukrainan tukemisen, EU:n itäisen ulkoreunan, merentakaisen maiden ja alueiden sekä EU:n laajentumisen huomioiminen rahoituskehyksessä. Lisäksi peräänkuulutettiin EU-rahoituksen vahvaa mahdollisuutta.

Komission esittämää rahoituskehyksen kokonaistasoa yhtäältä tuettiin ja toisaalta pidettiin liian korkeana. Moni kritisoi puheenjohtajan ratkaisua sisällyttää maksukorjaukset neuvottelulaatikkoon ja katsoi sen vievän neuvottelulaatikon tasapainoa väärään suuntaan. Esille tuotiin myös varauksellisuutta lainapohjaisiin investointivälineisiin.

Omien varojen osalta peräänkuulutettiin varovaisuutta. Olisi löydettävä aidosti uusia varoja, jotka eivät rasita jäsenvaltioita.

Suomi kiitti puheenjohtajaa hyvästä työstä MFF-neuvottelujen eteenpäinviemisessä. Tukee rahoituskehyksen modernisoitua rakennetta, joka auttaa myös uusiin haasteisiin vastaamisessa. NRP-suunnitelmat ovat keskeinen osa uutta rakennetta ja tuovat synergioita ja joustavuutta kansallisella tasolla. Tukee tulosperusteisuutta ja vahvaa oikeusvaltioedollisuutta. Kehyksen esitetty kokonaistaso on liian korkea. Vastustaa lainapohjaisia investointivälineitä. Tukee ehdotettuja lisäyksiä puolustukseen ja sotilaalliseen liikkuvuuteen. Puolustus- ja kaksikäyttönäkökohdat huomioitava läpileikkaavana teemana. Ukrainan tukeminen on keskeinen prioriteetti. Huomioitava myös EU:n itäisen ulkorajan erityistarpeet. Kilpailukyvyssä avoin kilpailu, korkea laatu ja vaikuttavuus avaintekijöitä (ml. TKI-rahoitus). Kiinnitettävä huomiota riskipääoman saatavuuteen ja yksityisen rahoituksen vivuttamiseen. Kvanttitekniologiat sekä kierto- ja biotalous ovat tärkeitä painopisteitä. Harvan asutuksen ja ankarien ilmasto-olosuhteiden maana maaseudun kehittäminen on Suomelle perinteinen prioriteetti. Viljelijöiden tuloihin suoraan vaikuttavan rahoituksen turvaaminen on kriittistä. Uusi turvallisuusympäristö haastaa myös ruokaturvan.

EU:n ulkosuhdehallinto korosti uskottavien politiikkojen tarvitsevan uskottavaa rahoitusta. Globaali Eurooppa -väline ja Ukraina-varaus ovat molemmat tärkeitä. YUTP-budjetti on pieni, mutta hyvin tarpeellinen. Euroopan rauhanrahasto on ainutlaatuinen väline kumppanien tukemiseen. Muutkin välineet hyödyllisiä puolustuksen kannalta. EU-delegaatiot tekevät merkityksellistä työtä.

Komissio totesi maksukorjausten olleen keskustelun kiistanalaisin aihe. Neuvottelulaatikossa on kyse pohjasta, jotta Eurooppa-neuvosto voi antaa ohjausta. On jatkettava työtä ratkaisujen löytämiseksi, jotta pysytään tavoitellussa aikataulussa. Viivästyksset eivät palvele kenenkään intressejä.

Puheenjohtaja totesi keskustelujen jatkuvan. On selvää, ettei kaikesta ole vielä yhteistä näkemystä. Puheenjohtajan pyrkimyksenä on ollut valmistella neuvottelulaatikko, jossa on huomioitu kaikki keskeiset näkemykset. Siksi myös maksukorjaukset ovat mukana. On pidettävä mielessä myös iso kuva. Eurooppaan kohdistuu paineita, joiden vuoksi on tarvetta vahvistaa Eurooppaa. Neuvottelulaatikko ohjaa toivottavasti jatkotyötä Kyproksen puheenjohtajakaudella.

18. ja 19. joulukuuta 2025 kokoontuvan Eurooppa-neuvoston valmistelu: päätelmät

Neuvosto jatkoi joulukuun Eurooppa-neuvoston valmistelua keskustelemalla Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnoksesta. Eurooppa-neuvoston aiheita ovat Ukraina, Lähi-itä, Euroopan puolustus ja

turvallisuus, seuraava monivuotinen rahoituskehys, laajentuminen ja uudistukset, muuttoliike sekä geotalous ja kilpailukyky.

Käydyssä keskustelussa Eurooppa-neuvoston päätelmäluonnosta pidettiin pitkälti tasapainoisena ja valmiina, pois lukien vielä työn alla oleva Ukrainan rahoitusta koskeva osuus. Tarvetta vastata Ukrainan rahoitustarpeisiin vuosina 2026–2027 korostettiin. Sotakorvauslainaa pidettiin laajalti parhaana ratkaisuna. Päätelmätekstin MFF-viittauksista (neuvottelulaatikko, tavoiteaikataulu) esitettiin vielä erilaisia näkemyksiä. Muilta osin tuotiin esille lähinnä yksittäisiä huomioita päätelmätekstiin.

Suomi korosti, että joulukuun Eurooppa-neuvostossa on päästävä ratkaisuun Ukrainan rahoitustarpeisiin vastaamisesta vuosina 2026–2027. Edeltävän perjantain päätös Venäjän keskuspankilta pysäytettyjen varojen pitämisestä jäädytettynä oli erinomainen alku. Eurooppa-neuvoston tulisi ottaa seuraava askel ja saavuttaa poliittinen yhteisymmärrys sotakorvauslainasta. On tärkeää vahvistaa Ukrainan asemaa neuvoteltaessa oikeudenmukaisesta ja kestävästä rauhasta. Kyse on koko Euroopan tulevaisuudesta. Venäjän muodostamaan pitkäaikaiseen uhkaan vastaamiseksi on myös kiireellisesti vahvistettava Euroopan puolustusta ja turvallisuutta, etenkin itäisellä reunalla. Tätä työtä pyritään vauhdittamaan Helsingissä 16.12.2025 järjestettävällä Eastern Flank -huippukokouksella.

Sääntelyn yksinkertaistaminen

Puheenjohtaja korosti sääntelyn yksinkertaistamisen ja hallinnollisen taakan vähentämisen merkitystä EU:n kilpailukyvyyn vahvistamisessa. Lokakuun 2025 Eurooppa-neuvostossa annettiin tuki työn jatkamiselle. Helmikuun 2025 jälkeen komissio on antanut kuusi Omnibus-ehdotusta, jotka koskevat yritysvastuudirektiivin, kestävyysvastuuraportointidirektiivin, EU:n hiilirajamekanismin, InvestEU:n, yhteisen maatalouspolitiikan, digitalisaation, yhteisten eritelmien ja pienten midcap-yritysten sekä puolustus- ja kemikaalialojen yksinkertaistamista. Lisäksi Tanska on puheenjohtajakaudellaan vienyt eteenpäin digiä, tekoälyä ja ympäristöä koskevia yksinkertaistamisaloitteita. Työtä on viety eteenpäin neuvostossa nopealla aikataululla. Kolme paketeista on hyväksytty, ja Omnibus I -ehdotuksen trilogiassa saavutettiin sopu viime viikolla. Neuvosto on valmis jatkamaan trilogiaa pöydällä olevista paketeista.

Komissio (johtava varapuheenjohtaja Fitto) esitteli lainsäädännön yksinkertaistamista, täytäntöönpanoa ja noudattamisen valvontaa koskevan työn etenemistä. Ensimmäisen sääntelyn yksinkertaistamista ja täytäntöönpanoa koskevan vuosikertomuksen lisäksi jokainen varapuheenjohtaja ja komissaari on valmistellut vuotuisen edistyskertomuksen omalla toimialallaan. Komission tavoitteena on toimikautensa loppuun mennessä vähentää yritysten hallinnollista taakkaa 25 prosentilla ja pk-yritysten hallinnollista taakkaa 35 prosentilla. Komissio muistutti, että neuvoston ja Euroopan parlamentin tulisi tehdä osansa ja esimerkiksi arvioida lainsäädäntöneuvottelujen aikana tekemiensä muutosten vaikutuksia.

Komissio kertoi ottaneensa käyttöön kaksi uutta kuulemisvälinettä eli täytäntöönpanovuoropuhelut ja tilannearviot. Täytäntöönpanovuoropuheluja on järjestetty 28 kappaletta yhteensä 550 sidosryhmän kanssa. Tilannearvioiden avulla komissio kerää käytännön kokemuksia lainsäädännön täytäntöönpanosta, vaikutuksista ja hyödyistä. Kertomuksissa on käsitelty myös täytäntöönpanon valvontaa, ml. EU Pilot -vuoropuhelut ja rikkomusmenettelyt.

Koheesion ja uudistusten (vpj Fitton vastuualue) alalla tavoitteena on vahvistettu, uudistettu ja yksinkertaisempi koheesio- ja kasvupolitiikka, joka heijastelee tämänhetkisiä EU:n strategisia prioriteetteja. Komissio kannusti jäsenvaltioita hyödyntämään koheesiopolitiikan väliarvioinnin tuomia uusia mahdollisuuksia. Hallinnollisen taakan vähentäminen on keskeinen tavoite.

Tulevat puheenjohtajavaltiot Kypros (kevät 2026) ja Irlanti (syksy 2026) totesivat yksinkertaistamisen säilyvän keskeisenä prioriteettina myös tulevana vuonna.

Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostettiin tarvetta jatkaa ja laajentaa yksinkertaistamistyötä. Yritykset tarvitsevat ennakoitavuutta ja hallinnollisen taakan vähentämistä. Huomiota on kiinnitettävä myös sisämarkkinoiden tehokkaaseen toimintaan. Korkeat standardit koskien esimerkiksi kuluttajansuojaa, ympäristöä ja työtekijöiden suojaa tulisi turvata.

Komissio korosti yksinkertaistamisen olevan erityinen prioriteetti komissiolle. Tarkoituksena ei ole alenata sääntelyn tavoitteita, vaan vähentää sääntelyn aiheuttamaa hallinnollista taakkaa.

Puheenjohtaja totesi neuvoston ottaneen komission esittelyt tiedoksi. Yksinkertaistamistavoite on tärkeä huomioida sekä nykyisessä että tulevassa lainsäädännössä.

Päätelmät laajentumisesta

Ministerit käsittelivät neuvoston laajentumispäätelmiä, joissa esitetään poliittiset prioriteetit, arvioidaan kunkin laajentumiskumppanin tilannetta ja esitetään suuntaviivat lisä uudistuksille.

Komissio (komissaari Kos) korosti, että laajentumisella parannetaan koko Euroopan vakautta ja vaurautta. Se on myös turvallisuuskysymys tilanteessa, jossa Euroopan alueella käydään sotaa. Komissio teki joitakin nostoja ehdokasmaiden neuvottelutilanteista kiinnittäen huomiota muun muassa Montenegron ja Albanian hyvään edistykseen ja tarpeeseen päästä eteenpäin Ukrainan ja Moldovan kanssa.

Yksi jäsenvaltio ei ollut valmis hyväksymään neuvoston laajentumispäätelmiä. Muut jäsenvaltiot korostivat laajalti laajentumisprosessin uutta momentumia ja pitivät valitettavana, ettei yhteisiä päätelmiä aiheesta saada hyväksyttyä. Oikeusvaltioperiaatteen merkitystä sekä laajentumisprosessissa että unionin sisällä korostettiin. Esille nostettiin myös yksittäisiä ehdokasmaita koskevia huomioita.

Suomi piti valitettavana, ettei neuvoston laajentumispäätelmiä saada hyväksyttyä yhden jäsenvaltion vastustuksen takia. Laajentumisprosessi elää uutta momentumia. Ehdokasmailla on realistinen mahdollisuus EU-jäsenyyteen, jos ne toteuttavat tarvittavat uudistukset. Suomi tuki huomioita oikeusvaltioperiaatteen keskeisestä merkityksestä.

Tulevat puheenjohtajavaltiot Kypros (kevät 2026), Irlanti (syksy 2026) ja Liettua (kevät 2027) totesivat laajentumisen pysyvän keskeisenä prioriteettina myös tulevina puheenjohtajakausina.

Puheenjohtaja totesi, että laajentumispäätelmät hyväksytään 26 jäsenvaltion tukemina puheenjohtajan päätelminä (16933/25).

Lainsäädäntötyön suunnittelu: EU:n lainsäädännön painopisteitä vuonna 2026 koskeva yhteinen julistus

Puheenjohtaja esitteli lyhyesti toimielinten yhteisen julistuksen EU:n lainsäädännön painopisteistä vuonna 2026. Julistus on neuvoteltu yhdessä Euroopan parlamentin ja komission kanssa komission työohjelman ja siitä marraskuun yleisten asioiden neuvostossa käydyn keskustelun pohjalta. Tulevat puheenjohtajavaltiot Kypros ja Irlanti ovat osallistuneet prosessiin. Toimielinten puheenjohtajien on määrä allekirjoittaa julistus 18.12.2025.

Komissio (komissaari Serafin) kertoi voivansa antaa täyden tuen yhteiselle julistukselle, jonka se katsoo olevan tasapainoinen ja heijastelevan tulevia politiikkaprioriteetteja.

Asiakohdassa käytettiin vain yksi puheenvuoro, jonka jälkeen puheenjohtaja totesi neuvoston hyväksyneen toimielinten yhteisen julistuksen liitteineen (16922/25).

Eurooppalainen ohjausjakso 2026: etenemissuunnitelma

Nykyinen (Tanska) ja tuleva (Kypros) puheenjohtajavaltio esittivät vuoden 2026 eurooppalaista ohjausjaksoa koskevan etenemissuunnitelman.

Muut asiat

Ranska, Irlanti ja Espanja peräänkuuluttivat Atlanttia koskevan EU:n makroaluestrategian (EUSMAR) laatimista.

Ministerit kävivät kokouksen yhteydessä myös epävirallisen lounaskeskustelun aiheesta ”Koheesiopolitiikan vaikutus EU:n strategiaan painopisteisiin”.

Suomen edustajat
Ministeri Strand ja virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
16672/25

Liitteet Napsauta tähän ja kirjoita liitteet

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite